

Beroeps onderwijs en volwasseneneducatie

OCenW-Regelingen

Regeling houdende vaststelling landelijke standaarden voor de kwaliteit van de examens van de beroepsopleidingen

Bestemd voor:

- scholen en instellingen voor de sector beroepsonderwijs en volwasseneneducatie (bve).

Algemeen verbindend voorschrift

Datum: 19 januari 2005

Kenmerk: BVE/KenO-2004/37070

Datum inwerkingtreding: 12 februari 2005

Geldigheidsduur beleidsregel: n.v.t.

Juridische grondslag: artikel 7.4.4 van de Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB)

Relatie tot eerdere mededelingen: n.v.t.

Informatie verkrijgbaar bij:

CFI/ICO/BVH, tel. 079-3232.666

De staatssecretaris van onderwijs, cultuur en wetenschap,

Handelende mede namens de minister van landbouw, natuur en voedselkwaliteit,

Algemene Toelichting

Inleiding

Met ingang van 1 augustus 2004 is de Wet van 11 maart 2004 (Staatsblad nr. 138) met het oog op verbetering van de kwaliteit van de examens van beroepsopleidingen in met name middelbaar onderwijs (mbo) in werking getreden. Met deze wet is onder meer de Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB) gewijzigd met als doel de kwaliteit van de examens in het beroepsonderwijs te borgen en te stimuleren en zodoende een bijdrage te leveren aan het maatschappelijk

vertrouwen in het mbo-diploma. Met de wetwijziging is er sprake van een nieuwe examensystematiek.

De instelling is - net als bij de 'oude' examensystematiek - verantwoordelijk voor de examinering van de aangeboden beroepsopleidingen (tenzij er sprake is van uitbesteding).

Op grond van artikel 7.4.4 van de WEB moeten examens van mbo-opleidingen voldoen aan standaarden die gelden als kwaliteitseisen voor de examens. Op grond van dit artikel stelt de minister, op voorstel van het Kwaliteitscentrum Examinering (KCE) en na advies van de inspectie hierover, de standaarden bij ministeriële regeling vast.

De instelling dient zelf (tenzij er sprake is van uitbesteding) te bewaken of elk examen van door haar verzorgde opleidingen in voldoende mate voldoet aan de standaarden. De instelling moet jaarlijks publieke verantwoording afleggen over de uitkomsten van de zelfevaluatie in welke mate de examens aan de standaarden voldoen (op grond van artikel 2.5.4 van de WEB).

De externe, onafhankelijke beoordeling van de kwaliteit van de examens wordt uitgevoerd door het KCE (op grond van artikel 7.4.9g van de WEB).

Als sluitstuk van de nieuwe examensystematiek kan de minister een instelling het recht op examinering van een beroepsopleiding ontnemen als de kwaliteit van het examen van die opleiding in onvoldoende mate voldoet aan de standaarden (op grond van artikel 6.1.5b van de WEB voor de bekostigde instellingen en 6.2.3b van de WEB voor de niet bekostigde instellingen).

De standaarden en bijbehorende indicatoren

De standaarden (die zijn opgenomen in bijlage 1 bij deze regeling) geven aan wat er op orde moet zijn bij de examinering. Ze hebben betrekking op het totale examen (alle deelkwalificaties van de opleiding) en de totale examenke-

Regeling houdende vaststelling landelijke standaarden voor de kwaliteit van de examens van de beroepsopleidingen

ten (alle examentaken, van de inrichting van de werkorganisatie voor de examens tot het bepalen van de einduitslag). Dat is inclusief de naleving van de wettelijke voorschriften over de examens. Dit betreft zowel voorschriften in de WEB, als in andere wetten en in Europese regelgeving.

De standaarden hebben betrekking op zowel de examinering binnen de instelling als binnen het leerbedrijf. Er is sprake van zowel productstandaarden als processtandaarden.

De productstandaarden hebben betrekking op de kwaliteit van de examentoetsen. Het gaat daarbij in het bijzonder om het antwoord op de vraag: wanneer is het examen wat betreft inhoud en niveau voldoende afgestemd op de eindtermen en het niveau van de betreffende (deel-)kwalificaties?

De processtandaarden hebben betrekking op de kwaliteit van het examenproces, de examenprocedures, de voorwaarden waaronder de examens worden afgenomen en de vaststelling van de uitslag van het examen. Het gaat daarbij in het bijzonder om het antwoord op de vraag: wanneer wordt het examen op een goede manier georganiseerd en afgenomen?

De standaarden gelden voor examentoetsen; zij gelden niet voor zogenoemde diagnostische en voortgangstoetsen. Ze gelden ook voor procedures voor erkenning van elders verworven competenties (EVC).

Bij elke standaard worden indicatoren genoemd. Aan de hand van deze indicatoren beoordeelt het KCE bij de instelling of het examen van een opleiding in voldoende mate voldoet aan de standaarden.

De standaarden en indicatoren zijn geclusterd in vijf verschillende domeinen, te weten:

- Het managen van het examen (domein 1),
- Samenwerking, inkoop en uitbesteding (domein 2),
- Examenproces (domein 3),
- Examenproducten (domein 4) en
- Verantwoording (domein 5).

Kwaliteitsonderzoek door het KCE

Het KCE voert jaarlijks een onderzoek c.q. audit uit naar de examenkwaliteit van de beroepsopleidingen mbo bij alle instellingen. Het KCE levert daarbij een externe, onafhankelijke beoordeling in welke mate een examen van een opleiding aan de standaarden voldoet. Aangrijpingspunt voor deze audit is de zelfevaluatie van de instelling met de eigen bevindingen van de instelling op basis van het eigen kwaliteitszorgsysteem. De audit bestaat uit een proces- en een productaudit. In de procesaudit onderzoekt het KCE - door middel van documentenonderzoek en een bezoek op

de instelling - in welke mate de examinering voldoet aan de standaarden die in de domeinen 1, 2, 3 en 5 worden genoemd. De productaudit omvat een onderzoek naar de mate waarin de examenproducten per (deel)kwalificatie voldoen aan de standaarden die in domein 4 worden genoemd.

Het KCE reikt bij de afsluiting van het onderzoek een verklaring uit aan de instelling die verantwoordelijk is voor de examinering. De openbare verklaring bevat een onderbouwing van de bevindingen van het KCE, zodat te zien is in welke mate de instelling bij de examinering aan de standaarden heeft voldaan.

Overgangsrecht

De examinering moet voor 100% voldoen aan de standaarden. Maar omdat dit op de korte termijn niet haalbaar is voor relatief veel opleidingen c.q. instellingen, is in de regeling een overgangsperiode opgenomen. Dit betekent concreet dat in het studiejaar 2004 - 2005 een goedkeurende verklaring door het KCE wordt uitgereikt als voldaan wordt aan minimaal 70% van de indicatoren per domein van standaarden. In bijlage 2 behorende bij deze regeling, is dit geregeld. Op basis van de bevindingen van het KCE over de examenkwaliteit in het schooljaar 2004-2005 zal vervolgens de normering worden bepaald voor het studiejaar 2005-2006.

Informatie

Meer informatie over de nieuwe examensystematiek mbo treft u aan in de *voorlichtingspublicatie van 12 juli 2004, kenmerk BVE/KenO-2004/30868, gepubliceerd in het Gele Katern nummer 13 van 28 juli 2004*. Verder treft u informatie aan op onderstaande websites:

- www.minocw.nl
- www.cfi.nl
- www.kce.nl

Gelet op:

- artikel 7.4.4 van de Wet educatie en beroepsonderwijs;

Besluit

■ *Artikel 1*

Vaststelling landelijke standaarden

De landelijke standaarden voor de kwaliteit van de examens van de beroepsopleidingen worden vastgesteld op de wijze, bedoeld in bijlage 1, behorende bij deze regeling.

■ Artikel 2

Overgangsbepaling

De normering die hoort bij de op grond van artikel 1 vastgestelde standaarden, wordt voor het studiejaar 2004 - 2005 vastgesteld op de wijze, bedoeld in bijlage 2, behorende bij deze regeling.

■ Artikel 3

Inwerkingtreding

1. Deze regeling zal met de toelichting in het Gele Katern worden geplaatst. Van deze plaatsing zal mededeling worden gedaan in de Staatscourant.
2. Deze regeling treedt in werking met ingang van de derde dag na uitgifte van het Gele Katern waarin deze is geplaatst en is voor het eerst van toepassing op het studiejaar 2004 - 2005.

■ Artikel 4

Citeertitel

Deze regeling wordt aangehaald als: Regeling houdende vaststelling landelijke standaarden voor de kwaliteit van de examens van de beroepsopleidingen.

*De staatssecretaris van onderwijs, cultuur en wetenschap,
drs. M. Rutte*

Bijlage I

Standaarden

Domein 1

Het managen van het examen

1.1 De organisatie van de examinering

Het bevoegd gezag waarborgt dat de organisatie van de examinering zodanig is ingericht dat de kwaliteitsdoelstellingen van de instelling ten aanzien van de examinering kunnen worden verwezenlijkt.

- De organisatie van de examinering is ingericht door of namens het bevoegd gezag.
- Er zijn één of meer (sub)examencommissies benoemd door of namens het bevoegd gezag.
- De betrokkenen bij de organisatie van de examinering zijn op de hoogte van hun bevoegdheden met de daaruit voortvloeiende verantwoordelijkheden en taken.
- De betrokkenen bij de organisatie van de examinering werken in overeenstemming met vastgestelde processen.

1.2 Het beroepenveld

Het bevoegd gezag waarborgt dat het beroepenveld betrokken wordt bij de inhoud en uitvoering van de examinering.

- Het bevoegd gezag waarborgt dat het beroepenveld betrokken wordt bij de inhoud en uitvoering van het examen.

1.3 Examenregeling

Het bevoegd gezag stelt een Onderwijs- en examenregeling (OER) vast die voor wat de examenregeling betreft in overeenstemming is met artikel 7.4.8. van de Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB).

- Het bevoegd gezag heeft tijdig, vóór de aanvang van het studiejaar, een examenregeling als onderdeel van de OER vastgesteld.
- Het bevoegd gezag heeft een examenregeling vastgesteld die qua inhoud en publicatiedatum voldoet aan de eisen die de WEB daaraan stelt.

1.4 Exameninformatie

Het bevoegd gezag waarborgt dat de deelnemer zich tijdig een goed beeld kan vormen van de inhoud en inrichting van het examen.

- Door of namens het bevoegd gezag wordt de informatie verstrekt met betrekking tot de inhoud en inrichting van het examen in overeenstemming met de vastgestelde processen.
- Door of namens het bevoegd gezag wordt tijdig de informatie verstrekt aan deelnemers over de uitslagen van de toetsen, examenonderdelen en het examen, in overeenstemming met de vastgestelde processen.

1.5 Commissie van Beroep voor de examens

Het bevoegd gezag heeft, al dan niet in samenwerking met het bevoegd gezag van één of meer andere instellingen,

Regeling houdende vaststelling landelijke standaarden voor de kwaliteit van de examens van de beroepsopleidingen

Regeling houdende vaststelling landelijke standaarden voor de kwaliteit van de examens van de beroepsopleidingen

een Commissie van Beroep voor de examens ingesteld, dan wel zich bij een dergelijke commissie aangesloten.

- De bevoegdheden met de daaruit voortvloeiende verantwoordelijkheden, taken en werkwijze, alsmede de samenstelling van de Commissie van Beroep zijn geregeld in overeenstemming met de artikelen 7.5.1, 7.5.2, 7.5.3 en 7.5.4 van de WEB.
- Het bevoegd gezag waarborgt dat er een beroepsprocedure aanwezig is en bekend kan zijn bij de deelnemers en betrokken medewerkers.
- De betrokken medewerkers werken overeenkomstig de vastgestelde beroepsprocedure.

1.6 Sectorspecifieke standaarden en beroepsvereisten

De instelling voldoet aan de sectorspecifieke KCE-standaarden en de beroepsvereisten vanuit andere wetgeving.

- De betrokken medewerkers zijn op de hoogte van de voor hen relevante sectorspecifieke standaarden en beroepsvereisten en handelen in overeenstemming met deze standaarden.
- Het bevoegd gezag evalueert regelmatig de toepassing van de sectorspecifieke standaarden.
- Het bevoegd gezag evalueert regelmatig de toepassing van de beroepsvereisten vanuit andere wetgeving, zoals beschreven in artikel 7.2.6 in de WEB.

Domein 2

Samenwerking, inkoop en uitbesteding

2.1 Deskundigheid

Het bevoegd gezag waarborgt dat de medewerkers die betrokken zijn bij de organisatie van de examinering over de nodige deskundigheid beschikken om hun taken ten aanzien van het examen naar behoren te kunnen verrichten.

- Het bevoegd gezag waarborgt de deskundigheid van de medewerkers die betrokken zijn bij de organisatie van de examinering en verbetert deze, indien noodzakelijk.

2.2 Contractsluiting

Indien er sprake is van samenwerking, uitbesteding en/of inkoop, waarborgt het bevoegd gezag dat de afspraken met derden worden vastgelegd met betrekking tot:

- uitbesteding van het examen,

- inkoop van examenproducten en -diensten.
- Door of namens het bevoegd gezag worden de afspraken met derden inzake uitbesteding van het examen of inkoop van examenproducten en -diensten vast in de vorm van een contract vastgelegd.
- Door of namens het bevoegd gezag wordt regelmatig gecontroleerd of de overeengekomen prestatie is geleverd.

Domein 3

Examenproces

3.1 Toetsconstructie

Bij de constructie van de examenproducten wordt gebruik gemaakt van de door of namens het bevoegd gezag vastgestelde instrumenten, waardoor de relatie tussen de eindtermen en de examenproducten herleidbaar is.

- De betrokken medewerkers werken overeenkomstig het vastgestelde proces voor toetsconstructie.
- De betrokken medewerkers maken gebruik van vastgestelde instrumenten voor toetsconstructie waarmee de relatie tussen de inhoud van de toets en de eindtermen kan worden aangegeven.
- Door of namens het bevoegd gezag worden regelmatig de dekingsgraad en de moeilijkheidsgraad van de toetsopdrachten geëvalueerd en worden de resultaten, indien nodig, gebruikt voor de verbetering van het proces en de instrumenten voor toetsconstructie.

3.2 Toetsvaststelling

Het bevoegd gezag waarborgt dat de kwaliteit van de examenproducten wordt beoordeeld en dat deze examenproducten voor gebruik vastgesteld worden.

- In het proces van toetsvaststelling bestaat een duidelijke scheiding in persoon tussen toetsconstructie en toetsvaststelling.
- In het proces van toetsvaststelling zijn door of namens het bevoegd gezag toetstechnische eisen opgenomen.
- De toetsvaststellingscommissie werkt overeenkomstig het vastgestelde proces voor toetsvaststelling.
- Door of namens het bevoegd gezag wordt regelmatig de toetstechnische kwaliteit van de toetsopdrachten geëvalueerd en worden de resultaten, indien nodig, gebruikt voor verbetering van het proces voor toetsvaststelling en de toetstechnische eisen.

3.3 Zorgvuldigheid bij het afnemen van het examen

De examencommissie waarborgt dat het afnemen van het examen zorgvuldig geschiedt.

- De betrokken medewerkers werken overeenkomstig de door of namens het bevoegd gezag vastgestelde processen voor het afnemen van het examen.
- Door of namens het bevoegd gezag wordt regelmatig het afnemen van de examens geëvalueerd en worden, indien nodig, de hieruit resulterende gegevens gebruikt voor verbetering van de processen.

3.4 Zorgvuldigheid van de beoordeling

Het bevoegd gezag waarborgt dat de beoordeling van het afgelegde examen zorgvuldig wordt uitgevoerd.

- De betrokken medewerkers werken overeenkomstig de door of namens het bevoegd gezag vastgestelde processen voor beoordeling.
- Door of namens het bevoegd gezag wordt regelmatig de beoordeling van de examens geëvalueerd en worden deze gegevens, indien nodig, gebruikt voor verbetering van de processen.

3.5 Examenresultaten

Het bevoegd gezag waarborgt dat vastgestelde werkwijze voor het verwerken en publiceren van de examenresultaten gehanteerd worden.

- De betrokken medewerkers werken overeenkomstig de door of namens het bevoegd gezag vastgestelde werkwijze voor het analyseren van de examenresultaten en gebruiken de resultaten, indien nodig, voor verbetering van de examens.
- De betrokken medewerkers werken overeenkomstig de vastgestelde werkwijze voor het verwerken en publiceren van de examenresultaten.

3.6 Diplomerings en certificering

De examencommissie waarborgt dat de uitreiking en de registratie van certificaten en diploma's zorgvuldig en deugdelijk verloopt.

- De betrokken medewerkers werken overeenkomstig de door de examencommissie vastgestelde werkwijze voor de uitreiking en de registratie van certificaten en diploma's.
- De betrokken medewerkers werken overeenkomstig de door de examencommissie vastgestelde werkwijze voor de verstrekking van certificaten en diploma's op basis van vrijstellingen.

- De examencommissie evalueert regelmatig of de uitreiking van certificaten en diploma's in overeenstemming is met de OER.
- De examencommissie gebruikt, indien nodig, de resultaten van de evaluatie voor verbetering van de werkwijze voor de uitreiking van certificaten en diploma's.

Domein 4

Examenproducten

4.1 Dekkingsgraad

Het bevoegd gezag waarborgt dat ieder examenonderdeel inhoudelijk representatief is voor de eindtermen die behoren tot de betreffende deelkwalificatie:

- 100 procent van de eindtermen van de deelkwalificatie is beschreven in een overzicht.
- Tenminste 75 procent van de eindtermen is uitgewerkt in de examentoetsen.
- De inhoud van de examentoets(en) komt overeen met de verdeling in het overzicht.
- De aangegeven relatie tussen vraag/opdracht van de examentoetsen en de eindterm (en) is correct.

4.2 Moelijkheidsgraad

Het bevoegd gezag waarborgt dat het niveau van het examen overeenkomt met het beheersingsniveau zoals aangegeven in de eindtermen.

- De toetsvorm past bij het beheersingsniveau zoals omschreven in de eindtermen en het niveau van de deelkwalificatie.

4.3 Toetstechnische kwaliteit

Het bevoegd gezag waarborgt dat de examenonderdelen voldoen aan de vastgestelde eisen met betrekking tot de toetstechnische kwaliteiten en de volledigheid.

- De examenonderdelen voldoen aan de toetstechnische kwaliteiten die een eenduidig en correct afnemen waarborgen.
- De examenonderdelen voldoen aan de toetstechnische kwaliteiten die een eenduidig en correct beoordelen waarborgen.
- De examenonderdelen bevatten informatie die een eenduidig, correct en aan de eindtermen verwant afnemen waarborgt.

Regeling houdende vaststelling landelijke standaarden voor de kwaliteit van de examens van de beroepsopleidingen

Regeling houdende vaststelling landelijke standaarden voor de kwaliteit van de examens van de beroepsopleidingen

- De examenonderdelen bevatten informatie die een eenduidig, correct en aan de eindtermen gerelateerd beoordelen waarborgt.

Domein 5

Verantwoording

5.1 Tevredenheidsonderzoek

Het bevoegd gezag waarborgt dat regelmatig de tevredenheid over het examen bij de deelnemers en het beroepenveld onderzocht wordt.

- Door of namens het bevoegd gezag worden regelmatig tevredenheidsonderzoeken bij de deelnemers en het beroepenveld uitgevoerd.

5.2 Verantwoording

Het bevoegd gezag maakt jaarlijks in een openbaar verslag de uitkomsten bekend van de evaluatie en het voorgenomen beleid betreffende de examinering.

- Het bevoegd gezag voert jaarlijks een zelfevaluatie uit en publiceert hiervan de resultaten.
- De betrokkenheid van het beroepenveld bij het examen maakt deel uit van de zelfevaluatie.

Bijlage II

Normering 2004 - 2005

Domeinen Voor een voldoende is een positieve score nodig op het volgende aantal indicatoren:

Domein 1	11 van de 15
Domein 2	2 van de 3
Domein 3	12 van de 17
Domein 4	Het gewogen gemiddelde van de deekwalificatie moet 70% of hoger zijn. (www.kce.nl)
Domein 5	2 van de 3